

סיכומי הדף היומי

מחודדים ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה בפ"ך (קידושין ל')

לעילוי נשמת אימי מורתי מרת שיינדל חיה חוה גאסט ע"ה בת הר"ר משה רוזנבאום זצ"ל נלב"ע יום רביעי כ"ט טבת תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת מרת פייע ציפורה גאסט ע"ה בת ר' מרדכי אשת ר' אברהם ז"ל נלב"ע כ"ט שבט תשכ"א ת.נ.צ.ב.ה.

מערכת: 073-249-0403 | sikumhadaf@bezeqint.net

הלימוד בעלון זה לע"נ מייסד ומקים "סיכומי הדף היומי - מחודדים" הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל בהרה"ח ר' בנימין ביינוש זצ"ל נלב"ע בצפרא דשבתא לסדר "בקרובי אקדש" כ"ו ניסן תשע"ז ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת אבי מורי הר"ר צבי בן ר' אברהם גאסט ז"ל נלב"ע י"ט תשרי תשס"ד לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת אחי הר"ר משה בן ר' צבי גאסט ז"ל נלב"ע ל"ג בעומר תשס"ז לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת הרב אברהם בן חיים גאסט ז"ל נלב"ע ו' טבת תש"ב ת.נ.צ.ב.ה.

שבת קודש פרשת ויגש - ז' טבת תשע"ט

דף י"ח ע"א

שלש פגימות הן: פגימת עצם בפסח, פגימת אוזן בבכור, פגימת מום בקדשים. ורב חסדא הוסיף גם פגימת סכין. וכולן פגימתן כדי פגימת המזבח, והוא כדי שתחגור בה צפורן.

וכל זה באבני המזבח, שנאמר 'אבנים שלמות' ופגימה כל שהוא פוסלתן. אבל בסיד, לר"ש בן יוחאי שיעור פגימתן טפח, ולר"א בן יעקב כזית.

טבח שלא הראה סכיניו לחכם - לרב הונא ורבא אם נמצאת סכיניו יפה, משמתין אותו. ואם לא נמצאת יפה, מעבירין אותו מאומנותו, ומכריזין על בשרו שהוא טריפה. ולרבינא, אם לא נמצאת סכיניו יפה מלכלכין בשרו בפרש, שלא יוכל למכרו אפילו לגוי, ואם נמצאת יפה מכריזין על בשרו שהוא טריפה משום קנסא, אבל מניחין אותו למכרו לגוי.

רבא בר חיננא נידה לטבח אחד שלא הראה סכיניו לחכם, והעבירו מאומנותו, והכריזו על בשרו שהוא טריפה. ולאחר מכן הורה למר זוטרא ורב אשי שיבדקוהו, ובדקו סכיניו ונמצאת יפה, והכשירוהו.

שן תלושה וצפורן תלושה - מותר לשחוט בה לכתחלה. אבל אין שוחטין בשתי שיניים, או בצפורן מחוברת, מפני שהן חונקין.

השוחט במגל קציר בדרך הליכתה - ב"ש פוסלין, וב"ה מכשירין לטהרה מידי נבילה, אבל באכילה אסורה, גזירה הולכה אטו הבאה. ואם החליקו שיניה, הרי היא כסכין.

השוחט מתוך הטבעת (הגדולה, שהיא העליונה), ושייר בה מלא החוט על פני כולה לצד הראש - שחיטתו כשרה. ולרבי יוסי בר' יהודה כשירה גם אם שייר מלא חוט על פני רובה. ולא רק בטבעת הגדולה שמקפת את כל הקנה, אלא אפילו אם שחט בתוך שאר טבעות שמקיפות את רוב הקנה, שחיטתו כשירה.

רב ושמואל פסקו הלכה כרבי יוסי בר יהודה בטבעת הגדולה, הואיל ומקפת את כל הקנה, אבל לא בשאר טבעות.

דף י"ח ע"ב

מוגרמת - לת"ק פסולה אפילו אם שחט רוב בתוך הטבעת, כיון שהגרים מיעוט למעלה מטבעת

הגדולה, פסול. ורבי חנינא בן אנטיגנוס העיד על מוגרמת שהיא כשרה, ואפילו אם שחט כולה למעלה מטבעת הגדולה, ואין פסול הגרמה אלא כששוחט משיפוע כובע ולמעלה.

רבי זירא אכל מוגרמת של רב ושמואל בא"י - כלומר שהיתה שחוטה בתוך אחת משאר טבעות. והקפיד עליו רב יוסף כיון שהיה ממקום של רב ושמואל. ואע"פ שנותנים על האדם חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם, היה סובר שכל זה כשבא מבבל לבבל, או מא"י לא"י, או מא"י לבבל, אבל מבבל לא"י נוהגים כבני א"י לפי שאנו כפופים להם. ולרב אשי גם מבבל לא"י נוהגים כמקום שיצא משם, אלא שכל זה כשדעתו לחזור, ורבי זירא לא היה דעתו לחזור. וגם בבבל יש מי שהכשירו מוגרמת של רב ושמואל, ו'נהרא נהרא ופשטיה'.

שלשה הדיוטות מתירין את הבכור במקום שאין מומחה.

ריש לקיש הכשיר גם אם שחט בחודו של כובע, וקרא עליו רבי יוחנן שהכשיר יותר מדאי.

לרב פפי משמיה דרבא אם פגע בחטין שעל הקנה אצל הכובע - טריפה. ונסתפקו בגמרא אם כשפגע ונגע בהן, או כשפגע ולא נגע בהם אלא ששחט סמוך להם מאד. ולרב פפא משמיה דרבא ולר"ח בריה דרב אויא ולמר זוטרא אם שייר בחיטי, והיינו פגע ונגע, כשירה. ולמר רב רב אשי אם פגע בחיטי (ולא נגע) כשרה, ואם שייר בחיטי טרפה.

יום ראשון פרשת ויחי - ח' טבת תשע"ט

דף י"ט ע"א

להלכה אם שחט משיפוי כובע ולמטה, והיינו כששייר בחיטי - כשירה. וכן פסק רב נחמן.

זו שהיא מוגרמת לרבנן, כגון שהגרים מיעוט הקנה לאחר ששחט רובה - כשרה לרבי יוסי בר' יהודה. וזו שהיא מוגרמת לר"י בר' יהודה, כגון ששחט רובה למעלה מן הטבעת או כולה, כשרה לר"ח בן אנטיגנוס. והלכה כדבריו.

ללשון ראשון נחלקו רבנן ורבי יוסי כששחט שני שלישי, והגרים שלישי - שלחכמים צריך שתהא כל השחיטה בטבעת הגדולה, ולר"י בר' יהודה רובו ככולו. אבל אם הגרים שלישי ושחט שני שלישי לדברי הכל פסולה, שיציאת חיותה של בהמה הוא

הא פסול בשחיטה פסול במליקה, כגון אם התחיל בשיפוי ראשו, והגרים מליקתו עד לסימנים נגד מקום שחיטה וגמר מליקתו, וכדין הגרים שליש ושחט שני שליש שהוא פסול לדעת רב אסי.

דף כ' ע"ב

אין עיקור סימנין בעוף - שאפילו אם נעקרו הסימנים כשר לשחיטה. רב אחא בריה דרבא ר"ל שלא אמרו אלא למ"ד אין שחיטה לעוף מן התורה, אבל לסובר יש שחיטה לעוף מן התורה, יש עיקור. ופירש רב אשי להיפך, שלסובר יש שחיטה מן התורה, כך קיבלו שאין עיקור, וגם הסובר שלמדים מבהמה, גמרו הלכה שלענין עיקור אין למדים מבהמה, אבל לסובר אין שחיטה לעוף מן התורה אלא מדברי סופרים, מאחר שלמדוה משחיטה של בהמה דינה כשחיטת בהמה ויש עיקור. וי"א שלא אמרו כן אלא במליקה, אבל בשחיטת עוף יש עיקור סימנין.

נשברה מפרקת ורוב בשר עמה - לזעירי נבילה היא.

מלק בסכין מטמא בגדים אבית הבליעה - ואין אומרים שתועיל לה סכין מדין שחיטה לטהרה מידי נבילה לסובר שנשברה מפרקת ורוב בשר טריפה היא ולא נבילה - משום שאין כאן שחיטה כלל, לרב הונא מפני שהוא מחליד, אבל לא משום דורס, שמוליך ומביא במליקה כשר. ולרבא מפני שהוא דורס, אבל אין כאן חלדה לפי שאינה מכוסה כחולדה הדרה בעיקרי בתים, אלא מגולה היא.

לזעירי המולק חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר, כדי שלא יהא עומד ומולק במתה.

בעולת העוף מולק שני סימנין - ואין זה עומד ומולק במתה, שעושה כן כדי לקיים בה מצות הבדלה. אבל אין צריך לחתוך את העור, כי כל שישנו בשחיטה ישנו בהבדלה וכל שאינו בשחיטה אינו בהבדלה.

יום שלישי פרשת ויחי - עשרה בטבת תשע"ט

דף כ"א ע"א

כיצד מולקין חטאת העוף - חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר, עד שמגיע לוושט או לקנה, הגיע לוושט או לקנה חותך סימן אחד או רובו ורוב בשר עמו. ובעולה חותך שנים לרבנן, או רוב שנים לרבי אלעזר בר"ש.

נשברה מפרקת של אדם, ורוב בשר עמה - מטמא באהל. אבל בלא רוב בשר אינו מטמא, ועלי שנשברה מפרקתו בלא רוב בשר ומת, משום שזקן היה.

קרעו כדג מגבו - מטמא באהל אע"פ שמפרכס.

עשאה לבהמה גיסטרא, שחתכה לרחבה או בצוארה לגמרי, או בשדרה עד שנתחלקה לשנים - הרי היא נבלה. ניטל הירך וחלל שלה - הרי היא נבלה, והיינו כל שהיא רבוצה ונראית חסרה.

שמונה שרצים שהותזו ראשיהן אף על פי שמפרכסין - טמאים, כזנב הלטאה שמפרכסת. לריש לקיש כשהותזו ממש, ולר' אסי בשם רבי מני כהבדלת עולת העוף לרבי אלעזר בר"ש, והיינו שחתך רוב סימנים.

ברוב סימן, וכשנחתך רוב הסימן לא נחתך אותו הרוב בשחיטה. וללשון זה מה ששינו שרובו של סימן כמוהו, הוא רק לר"י ברבי יהודה, ואע"פ שבכל רובא דעלמא מודים חכמים שרובו ככולו, ברוב של שחיטה הוא רק לר"י ברבי יהודה.

ללשון שני נחלקו חכמים ורבי יוסי כשהגרים שליש ושחט שני שליש - שלרבי יוסי כשר כדין היה חצי קנה פגום, ולחכמים אינו דומה לחצי קנה פגום לפי שאינו במקום שחיטה. אבל אם שחט שני שליש והגרים שליש, לדברי הכל כשרה, שהרי שינו שרובו של אחד כמוהו.

דף י"ט ע"ב

הגרים שליש ושחט שליש והגרים שליש - לרב הונא בשם רב כשרה, שהרי חיותה יצאה ע"י שחיטה, ולרב יהודה בשם רב פסולה, שאין כאן רוב בשחיטה.

שחט שליש והגרים שליש ושחט שליש - לרב יהודה בשם רב כשרה, שיש כאן רוב בשחיטה. ולרב הונא פסולה, לפי שחיותה יצאה ע"י הגרמה.

שחיטה העשויה כמסרק, כשירה - רב נחמן רצה להוכיח מזה ששחט שליש והגרים שליש ושחט שליש כשרה, ודחו דבריו שמא לא אמרו אלא במקום שחיטה, וקמ"ל שאין צריך שחיטה מפורעת.

לרב יהודה אם שחט במקום נקב, שהיה חצי קנה פגום בצדו החיצון, שחיטתו כשרה, שהרי הוא כמי ששחט עובד כוכבים וגמר ישראל, ואם שחט ופגע בו נקב בצדו הפנימי, שחיטתו פסולה, שנעשה כמי ששחט ישראל וגמר עובד כוכבים. אבל לרבי יוחנן ורבא אין לדמותו לגמרו גוי, ששם היה לו לישראל לשחוט הרוב ולא שחט, נמצאת חיותה יוצאת בידי עובד כוכבים, אבל כאן שחט את כל הנמצא בה, ולפיכך גם אם שחט ופגע בו נקב כשירה.

השוחט מן הצדדין (לצד הצוואר) שחיטתו כשרה - המולק מן הצדדין מליקתו פסולה. השוחט ממול העורף שחיטתו פסולה, המולק ממול העורף מליקתו כשירה, אבל המולק בעורף ממש פסול, שנאמר ממול ערפו, מול הרואה את העורף. השוחט מן הצוואר שחיטתו כשרה, המולק מן הצוואר מליקתו פסולה, שכל מול העורף כשר למליקה, וכל הצוואר כשר לשחיטה, נמצא כשר בשחיטה פסול במליקה, כשר במליקה פסול בשחיטה.

יום שני פרשת ויחי - ט' טבת תשע"ט

דף כ' ע"א

לבני ר' חייא מצות מליקה מחזיר סימנים לאחורי העורף ומולק - י"א אף מחזיר, וגם כשאינו מחזיר כשר, וי"א מחזיר דווקא. ומסתבר כדברי האומרים אף מחזיר, שהרי שינו שהשוחט מן העורף שחיטתו פסולה ומליקתו כשירה, ואם מחזיר סימנין גם שחיטתו כשירה, אלא בהכרח שגם כשאינו מחזיר כשר, ומשנתנו כשלא החזיר.

לרב כהנא מצות מליקה קוצץ ויורד וזו היא מצותה. ופירשו בגמרא שאף זו היא מצותה, וכל שכן מוליך ומביא במליקה שהוא כשר. ולבני ר' חייא מוליך ומביא במליקה פסול.

כל הכשר בשחיטה כנגדו בעורף כשר במליקה -

נאמר בעולת העוף של עולה ויורד 'ואת השני יעשה עולה כמשפט' - ונחלקו תנאים בביאורו:

א. ת"ק מפרש כמשפט חטאת בהמה - שלא באה אלא מן החולין וביום ובידו הימנית (ראה להלן כב.). אבל לא די ברוב שנים כבהמה, שנאמר 'ומלק והקטיר' מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו, אף מליקה הראש בעצמו והגוף בעצמו, והיינו שיחתוך שני הסימנים לגמרי. ואין לפרש 'כמשפט' חטאת העוף שלא תיטען הבדלה במליקתה, שנאמר 'והקריבו', חילק הכתוב בין חטאת העוף לעולת העוף. ולולא 'והקריבו' הייתי מפרש כמשפט חטאת העוף שאינו מבדיל, ו'ומלק והקטיר' בא ללמד שמליקה תהא בראשו של מזבח כהקטרה.

ב. רבי ישמעאל מפרש כמשפט חטאת העוף - שמולק ממול עורף. אבל אין לפרש שמולק ואינו מבדיל בסימן אחד, שנאמר והקריבו.

ג. רבי אלעזר ברבי שמעון מפרש כמשפט חטאת העוף - שמזה כשאחוז הראש בגוף, שהרי אינו מולק אלא סימן אחד, אף כאן מזה כשאחוז הראש בגוף, והיינו שלא יחתוך כל הסימנים אלא רובן. אבל אין לפרש שיחתוך רק סימן אחד, שנאמר 'והקריבו'.

יום רביעי פרשת ויחי - י"א טבת תשע"ט

חטאת בהמה אינה באה אלא מן החולין - שנאמר 'והקריב אהרן את פר החטאת אשר לו', משלו ולא משל צבור ולא משל מעשר. [ועולת העוף של עולה ויורד לת"ק למדין מחטאת בהמה].

כל הקרבנות אין קרבין אלא ביום - שנאמר ביום צוותו.

כל מקום שנאמר אצבע או כהונה - אינה אלא ימין. ולר"ש מקום שנאמר כהונה צריך שיאמר גם אצבע, ובמקום שנאמר אצבע אין צריך כהונה.

מליקה בעולת העוף היא ממול העורף - לרבי ישמעאל שנאמר 'כמשפט' והיינו כמשפט חטאת העוף, ולתנא קמא ורבי אלעזר בר"ש למדים מליקה ממליקה.

תורין - גדולים כשרים קטנים פסולים. בני יונה - קטנים כשרים גדולים פסולים, נמצא כשר בתורין פסול בבני יונה, כשר בבני יונה פסול בתורין. תחילת הציהוב, בזה ובזה פסול.

תורים גדולים ולא קטנים - ואין למדים בק"ו מבני יונה להכשיר את הקטנים, שלא נאמר בשום מקום 'בני תורים'. בני יונה קטנים ולא גדולים - ואין למדים בק"ו מתורים להכשיר את הגדולים, שלא נאמר בשום מקום 'מן היונה'.

תחילת הציהוב בזה ובזה פסול - שנאמר 'מן התורים' ולא כל התורים, 'מן בני היונה' ולא כל בני יונה. מאימתי התורים כשרים - משיזיהבו. מאימתי בני יונה פסולים - משיזיהבו. ליעקב קרחה בני יונה כשרים משיהא להם דם מצוי בבשר, והיינו כשישמוט מהם כנף וייצא דם.

האומר הרי עלי עולה מן התורים או מן בני היונה, והביא תחלת הציהוב שבזה ושבזה - נסתפקו בגמרא אם מה שפסלוהו בתורים ובני יונה הוא משום שספק הוא אם הם גדול או קטן, וכאן יצא ממה נפשך, או שבריה בפני עצמה הוא ואינו לא גדול ולא קטן. ולצד שהוא ספק צריך לפרש שמיעוט 'מן התורים' בא לדרשה אחרת (ראה להלן כג.), שהרי התורה לא באה למעט ספיקות.

יום חמישי פרשת ויחי - י"ב טבת תשע"ט

'כי משחתם בהם מום בם' - למעט נרבע ונעבד שפסולים לקרבן. שכל מקום שנאמר השחתה אינו אלא או דבר ערוה שנאמר 'כי השחתית כל בשר את דרכו על הארץ', או ע"ז שנאמר 'פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל'.

אין מום פוסל בעופות, שתמות וזכרות כבהמה ואין תמות וזכרות בעופות. ומ"מ נרבע ונעבד פסול בהם, ואין דורשים מ"כי משחתם בהם מום בם' שרק מי שהמום פוסל בו דבר ערוה וע"ז פוסלין בו, שנאמר 'מן התורים' ו'מן בני היונה'.

פלגס שהקריבו - מביא עליו נסכי איל, אבל אין עולה לו מזבחו אם חייב איל לבדו או כבש. לרבי יוחנן בריה הוא [ואינו לא איל ולא כבש], ומביא נסכי איל שנאמר 'או' לאיל לרבות את הפלגס. ולבר פדא ספק הוא, ומתנה שאם איל הוא נסכיו שלו, ואם כבש הוא עשרון סולת ורביעית היין שלו, והמותר לנדבה. ונסתפקו בגמרא אם בר פדא מסתפק שמא איל או כבש הוא, אבל בריה וודאי אינו, או שמסתפק גם שמא בריה הוא, וצריך להתנות שאם בריה הוא כל הנסכים לנדבה.

האומר הרי עלי עולת בהמה מן האיל או מן הכבש והביא פלגס - לרבי יוחנן שבריה הוא לא יצא. לבר פדא נסתפקו בגמרא אם הוא ספק איל ספק כבש ויצא, או שמא יש בו ספק גם שמא בריה הוא ולא יצא.

שיאור ישרף - לרבי מאיר שיאור הוא כשהכסיפו פניו, והאוכלו לוקה, אבל אם נסדק אפילו כקרני חגבים חייב עליו כרת. ולרבי יהודה שיאור הוא כשנסדק כקרני חגבים, והאוכלו אינו לוקה. ואם הכסיפו פניו בלבד, מצה היא.

האומר הרי עלי לחמי תודה מן החמץ או מן המצה והביא שיאור - אם הוא שיאור של רבי מאיר [שהכסיפו פניו], לרבי יהודה מצה היא ויצא, ולרבי מאיר חמץ היא, שהרי לוקין עליו, ויצא. הביא שיאור של רבי יהודה [שנסדק] לרבי מאיר חמץ הוא ויצא, ולרבי יהודה נסתפקו בגמרא אם הוא ספק חמץ ספק מצה ויצא ממה נפשך, או שהוא בריה ולא יצא.

וכל זה כשקיבל על עצמו להביא לחמי תודה של חבירו, ונסתפקו אם יצא ידי נדרו או לא. אבל חבירו וודאי לא נפטר בכך, שהרי אינו יודע אם חמץ הוא וצריך להביא של מצה, או מצה היא וצריך להביא של חמץ.

ואם קיבל על עצמו להביא לחמי תודה - חייב להביא

תודה ולחמה, ובשיאור לא יצא, כיון שצריך להביא את שתיהם לא ידע אם חמץ או מצה היא.

פרה בשחיטה כשרה בעריפה פסולה, עגלה בעריפה כשרה בשחיטה פסולה - נמצאת כשר בפרה פסול בעגלה, כשר בעגלה פסול בפרה.

יום שישי פרשת ויחי - י"ג טבת תשע"ט

דף כ"ד ע"א

פרה אינה כשרה בעריפה בק"ו מעגלה - שנאמר בעגלה 'זאת', זאת בעריפה ולא אחרת. **עגלה אינה כשירה בשחיטה בק"ו מפרה** - שנאמר 'וערפו העגלה', בעריפה אין בשחיטה לא.

'ועשהו חטאת', הגורל עושה חטאת ולא השם - ואין למדים בק"ו ממה שמקדש השם במקום שלא קידש הגורל.

כשר בכהנים פסול בלויים, כשר בלויים פסול בכהנים - שהכהנים במומין פסולים בשנים כשרים, ואין למדים בק"ו מלויים שהשנים יפסלו בהם, שנאמר 'אשר ללויים' ולא אשר לכהנים. והלויים במומין כשרים בשנים פסולים שנאמר 'ומבן חמשים שנה ישוב', ואין למדים שגם מומים יפסול בהם בק"ו מכהנים, שנאמר 'זאת אשר ללויים' זאת ללויים ולא אחרת.

בשילה ובבית עולמים שאין עבודה לויים אלא שוערים ומשוררים, אינן נפסלין בשנים - שנאמר 'לעבוד עבודה עבודה ועבודת משא', לא אמרתי אלא בזמן שהעבודה בכתף.

כתוב אחד אומר מבן חמש ועשרים שנה ומעלה, וכתוב אחד אומר מבן שלשים - כ"ה ללמוד ושלשים לעבודה. מכאן לתלמיד שלא ראה סימן יפה במשנתו ה' שנים, שוב אינו רואה. ולר' יוסי ג' שנים, שנאמר 'ולגדלם שנים שלש וללמדם ספר ולשון כשדים', ולת"ק אין ראייה מלשון כשדים שהוא קל, ולרבי יוסי אין ראייה מהלכות עבודה שהן תקיפין.

כהן משיביא שתי שערות עד שיזקין [והוא עד שידיו ורגליו רותתין] כשר לעבודה, ומומין פוסלין בו. בן לוי מבן שלשים ועד בן חמשים כשר לעבודה, ושנים פוסלין בו. בד"א באהל מועד שבמדבר, אבל בשילה ובבית עולמים אין נפסלין אלא בקול, שנאמר 'ויהי כאחד למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד'.

דף כ"ד ע"ב

בעל קרי שטבל ולא הטיל מים - לכשיטיל מים טמא. ולר' יוסי בחולה ובזקן טמא, בילד ובבריא טהור, וכל שעומד על רגלו אחת וחולץ מנעלו ונועל מנעלו נקרא ילד. אמרו על רבי חנינא שהיה בן שמונים שנה והיה עומד על רגלו אחת וחולץ מנעלו ונועל מנעלו, ואמר שחמין ושמן שסכתו אמו בילדותו הן עמדו לו בעת זקנותו.

נתמלא זקנו - ראוי ליעשות שליח ציבור ולירד לפני התיבה ולישא את כפיו.

מאימתי כשר לעבודה, משיביא שתי שערות - שנאמר 'איש מזרעך לדורותם', מלמד שקטן פסול לעבודה ואפילו תם. ולרבי עד שיהא בן עשרים, שנאמר 'ויעמידו את הלויים מבן עשרים שנה ומעלה

לנצח על מלאכת בית ה'", והוא אחד מכ"ד מקומות שנקראו כהנים לויים. ולת"ק אין ראייה מזה, ש'לנצח' שאני, שמשמעו לעבודות כבודות הצריכות ניצוח.

'אחיו הכהנים אין מניחין אותו לעבוד עד שיהא בן עשרים' - י"מ רבי היא, ואינו פסול אפילו מדרבנן. וי"א שדברי חכמים היא ולכתחילה לא יעבוד אבל בדיעבד עבודתו כשירה, ולרבי פסול מדרבנן.

אזיר כלי חרש טמא וגבו טהור - שנאמר 'תוכו' ואף על פי שלא נגע, שנאמר תוכו לטמא ונאמר ליטמא, מה האמור לטמא אף על פי שלא נגע, שהרי התורה העידה על כלי חרס ואפילו מלא חרדל שהכלי אינו נוגע בכולו, אף תוכו האמור ליטמא אף על פי שלא נגע. אזיר כל הכלים טהור וגבן טמא - נמצא טהור בכלי חרש טמא בכל הכלים, טהור בכל הכלים טמא בכלי חרש.

שבת קודש פרשת ויחי י"ד טבת תשע"ט

דף כ"ה ע"א

כלי חרס אינו מיטמא מגבו בק"ו מכל הכלים - שנאמר 'וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו', איזהו כלי שטומאתו קודמת לפתחו זה כלי חרס, וכשאינן צמיד פתיל עליו טמא, אבל יש צמיד פתיל עליו טהור.

כל הכלים אין מיטמאין מאזירן בק"ו מכלי חרס - שנאמר בכלי חרס 'תוכו', תוכו של זה ולא תוכו של אחר.

ארבעה תוכו נאמרו בכלי חרס - 'תוכו תוך תוכו תוך' - אחד לגופו, שיטמא הכלי כל אוכלין ומשקין שבאזירו אף על פי שלא נגע. אחד ללמד גזירה שוה שהכלי מקבל טומאה מן האזיר אף על פי שלא נגע בו השרץ. אחד לומר תוכו של זה ולא תוכו של אחר, ואחד ללמד שתוכו ולא תוך תוכו, שאם היה כלי מונח בתוך כלי חרס ופי הפנימי למעלה מפי החיצון, ואוכלים ומשקין בפנימי וטומאה באזיר החיצון, אין האוכלין טמאין, ואפילו כלי שטף מציל.

כל הכלים מיטמאין מגבן - ואין אומרים שיטמאו רק מתוכן בנגיעה בק"ו מכלי חרס, שנאמר 'וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא', רק בכלי חרס אמרו שאם אין עליו צמיד פתיל טמא ואם יש עליו טהור, אבל שאר כלים אפילו יש עליהם צמיד פתיל טמאים.

גולמי כלי עץ טמאין ופשוטיהן טהורין, גולמי כלי מתכות טהורין פשוטיהן טמאין - נמצא טהור בכלי עץ טמא בכלי מתכות, טהור בכלי מתכות טמא בכלי עץ.

ואלו הן גולמי כלי עץ - כל שעתיד לשוף לשבץ לגרר לכרכב להטיח בטונס, מחוסר כן או אוגן או אוזן, טמא. היה מחוסר חטיטה, ואפילו אם הוא כלי שבדעתו לחוק עד שיחזיק קב וחקק בו ג' לוגין, טהור.

ואלו הן גולמי כלי מתכות - כל שעתיד לשוף לשבץ לגרר לכרכב להקיש בקורנס, מחוסר כן או אוגן או אוזן, טהור. מחוסר כסוי טמא.

דף כ"ה ע"ב

הטעם שגולמי כלי עץ טמאים, וגולמי כלי מתכות טהורים: לרבי יוחנן לפי שכלי מתכות לכבוד עשויים, ואינן חשובים עד שתיגמר מלאכתן, ולרב נחמן הואיל ודמיהם יקרים, ועד שנעשים לנוי אין ראויים לימכר ביוקר כראוי להם.

כלי עצם מקבלים טומאה - שנאמר 'וכל מעשה עזים תתחטאו', להביא דבר הבא מן העזים מן הקרנים ומן הטלפים. וכן משאר בהמה וחיה שנאמר 'וכל מעשה', אבל מעופות לא שנאמר 'עזים'. ולרב נחמן דינם ככלי מתכות, הואיל ודמיהם יקרים. ולרבי יוחנן דינם ככלי עץ, הואיל ואינן עשויים לכבוד.

שקדים המרים - קטנים חייבין במעשר, גדולים פטורים, לפי שהדרך לאוכלם בקטנותם קודם שיהיו מרים. **שקדים מתוקים** - גדולים חייבים, שנגמר פריים, קטנים פטורים, שאין דרך אכילתן כך. לרבי ישמעאל בר' יוסי משום אביו קטנים פטורים בין במתוקים בין במרים, וכן הורה רבי חנינא בציפורי. וי"א שגדולים בין מרים בין מתוקים חייבים לפי שיכול למתקן ע"י האור.

יום ראשון פרשת שמות ט"ו טבת תשע"ט

דף כ"ז ע"א

התמד עד שלא החמיץ - מים הוא, ואינו ניקח בכסף מעשר, ופוסל את המקוה. משהחמיץ, ניקח בכסף מעשר, ואינו פוסל את המקוה. לרב נחמן זו שיטת רבי יהודה, אבל לחכמים אע"פ שהחמיץ מים הוא.

האחין שהן שותפין בירושתן - חלקו ולבסוף נשתתפו חייבין בקלבון כשמביאין שקליהן, ופטורים ממעשר בהמה, ואם לא חלקו מעולם חייבין במעשר בהמה, ופטורים מן הקלבון.

המתמד ונתן מים במדה, ומצא כדי מדתו - לת"ק פטור ממעשר, ור' יהודה מחייב. לרב נחמן נחלקו כשהחמיץ, אבל כשלא החמיץ לדברי הכל מים הוא. (ולרבי אלעזר נחלקו כשלא החמיץ - ראה להלן).

תמד שלקחו בכסף מעשר ולבסוף החמיץ - קנה מעשר, שנתגלה למפרע שהוא יין. ומה ששנינו במשנתנו שהתמד עד שלא החמיץ אינו נקנה בכסף מעשר, לרבה היינו כששייר ממנו בכוס ולא החמיץ, ולרבי יוחנן בן גורי היא שהולכים אחר המראה, וכיון שמראהו וטעמו מים, דינו כמים.

שלושה לוגין מים חסר קורטוב שנפל לתוכן קורטוב יין, ומראיהן כמראה יין, ונפלו למקוה - לא פסלוהו. נפל לתוכן קורטוב חלב ומראיהן כמראה מים ונפלו למקוה - לת"ק לא פסלוהו, ולרבי יוחנן בן גורי הכל הולך אחר המראה ופסלוהו.

לשיטת רבי אלעזר נחלקו רבי יהודה וחכמים לענין תמד שלא החמיץ - ולרבי יהודה מפרישין עליו מיניה וביה, אבל לא ממקום אחר שמא יבוא להפריש מן החיוב על הפטור ומן הפטור על החיוב. ואם החמיץ לדברי הכל מפרישין עליו מפילו ממקום אחר.

דף כ"ז ע"ב

התמד שנטמא עד שלא החמיץ - משיקו במים. משהחמיץ, אין משיקו במים. לרבי כל זה כשתמדו במים טהורים ונטמאו, אבל אם היו טמאים מתחילה

לא. ונדחו דבריו, שאין אומרים שהמים כבדים ויורדים למטה, אלא מתערבים יחד עם מי הפרי, ואין חילוק אם היו טמאים מתחילה אם היו טהורים ונטמאו.

לרבי מאיר קטנה מבת יום אחד עד שתביא ב' שערות אביה מוכרה, ואין לה קנס אם נאנסה או נתפתתה, משתביא ב' שערות עד שתיבגר יש לה קנס, ואין אביה מוכרה. שהיה רבי מאיר אומר כל מקום שיש מכר אין קנס וכל מקום שיש קנס אין מכר. ולחכמים קטנה מבת שלש שנים ויום אחד עד שתיבגר יש לה גם קנס וגם מכר.

יתומה שקדשוה אמה או אחיה יכולה למאן ולצאת בלא גט. ועד מתי היא ממאנת - לרבי מאיר עד שתביא שתי שערות, נמצא שכל מקום שיש מיאון אין חליצה, שכל ימי קטנותה אינה ראויה לחליצה אם יבמה היא, שאיש נאמר בפרשה ומקשינן אשה לאיש, ומשנראית לחליצה אינה יכולה למאן. אבל לרבי יהודה יש מיאון במקום חליצה, שגם הנערה הממאנת עד שירבה השחור על הלבן.

כל מקום שיש תקיעה אין הבדלה וכל מקום שיש הבדלה אין תקיעה - יום טוב שחל להיות בע"ש תוקעין כדי להבדיל ממלאכת אוכל נפש, אבל לא מבדילין בתפילה ועל הכוס, מפני שהנכנס חמור מן היוצא. יו"ט שחל במוצאי שבת מבדילין ולא תוקעין.

כיצד מבדילין ביו"ט שחל במוצאי שבת - לת"ק המבדיל בין קודש לקודש, לר' דוסא בין קודש חמור לקודש הקל, ואין הלכה כדבריו. ואומר כן בחתימתה. ולר"ש בריה דרב אידי גם בפתחיתה, ונדחו דבריו.

בתקיעה של יו"ט שחל להיות בע"ש משנה משאר ערבי שבתות - לפי שקדושה הנכנסת אינה חמורה כל כך מקדושה היוצאה. והיאך תוקע? לרב יהודה תוקע ומריע מתוך תקיעה, ולרב אסי תוקע ומריע בנשימה אחת.

יום טוב שחל להיות באמצע שבת - אומר בהבדלה המבדיל בין קדש לחול ובין אור לחשך ובין ישראל לעמים ובין יום השביעי לששת ימי המעשה, לפי שסדר הבדלות הוא מונה.

הדרן עלך הכל שוחטין

יום שני פרשת שמות ט"ז טבת תשע"ט

דף כ"ז ע"א

פרק שני - השוחט

השוחט סימן אחד בעוף ושנים בבהמה - שחיטתו כשרה, ורובו של אחד כמוהו.

ושחיטתו כשירה בדיעבד אבל לכתחילה לא - י"מ שעולה על אחד בעוף, שלכתחילה ישחוט שנים. וי"א שעולה על רובו של אחד כמוהו, שלכתחילה ישחוט כל הסימן.

לרבי יהודה (בעוף) עד שישחוט את הזורדיין.

שחט חצי אחד בעוף ואחד וחצי בבהמה - שחיטתו פסולה, רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה, שחיטתו כשרה.

או נותרו או עוקרו - לסובר שאין שחיטה לעוף מן התורה, דין זה אינו אלא בחיה, אבל עוף נחירתו זו היא שחיטתו וצריך כיסוי.

יום שלישי פרשת שמות י"ז טבת תשע"ט

דף כ"ח ע"א

מלק בסכין - הרי היא נבילה ומטמא בגדים בבית הבליעה. ולסובר שאין שחיטה לעוף מן התורה, היא טריפה משום ששבר מפרקתה, אבל חתיכת הסימנין הועיל לטהרה מידי נבילה.

לר"א הקפר ברבי אין שחיטה לעוף מן התורה, וצבי ואיל יש להם שחיטה ממה שהוקשו לפסולי המוקדשין. ולרבי יש שחיטה לעוף מן התורה, שנאמר 'וזבחת כאשר צויתך', מלמד שנצטוו משה על הושט ועל הקנה ועל רוב אחד בעוף ועל רוב שנים בבהמה.

סימן אחד בעוף - לרב נחמן שוחט או וושט או קנה, ש'אחד' היינו כל שנקרא 'אחד', ולר"א בר אהבה שוחט דווקא את הוושט, ש'אחד' הוא המיוחד.

שחט את הוושט ואחר כך נשמטה הגרגרת - כשרה. נשמטה הגרגרת ואח"כ שחט את הוושט - פסולה. שחט את הוושט ונמצאת גרגרת שמוטה, ואינו יודע אם קודם שחיטה נשמטה אם לאחר שחיטה, פסולה.

שחט שני חצאי סימנין בעוף או בבהמה - פסולה. ולר' יהודה בעוף עד שישחוט את הושט ואת הורידין, והוא הדין שיכול לשחוט את הקנה (לרב נחמן) ונקט וושט לפי שהוא סמוך לורידין.

שחט חצי גרגרת ושהה כדי שחיטה אחרת וגמר - שחיטתו כשרה. וכן אם היה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו - שחיטתו כשרה. ולר"א בר אהבה היינו בבהמה וגמר את השחיטה בשתי הסימנין, אבל בעוף צריך לשחוט דווקא וושט.

כיצד מולקין חטאת העוף: חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר עד שמגיע לוושט או לקנה, הגיע לוושט או לקנה חותך סימן אחד ורוב בשר עמו, ובעולה שנים או רוב שנים. ואפילו לר"א בר אהבה שבשחיטת עוף צריך לשחוט וושט דווקא, במליקה יכול גם בקנה, לפי שכבר שבר גם שדרה ומפרקת.

אווז שנקרע צוארו וצריך לבדוק בסימנין שמא נפסק הקנה או ניקב הוושט - יבדוק את הקנה מבחוץ, לפי שאינו נטרף אלא ברוב, וישחוט את הקנה, ולאחר מכן יהפוך את הוושט ויבדוק גם מבפנים אם אין בו נקב.

הלכה כדברי האומר שסימן אחד בעוף - היינו או קנה או וושט.

דף כ"ח ע"ב

לא א"ר יהודה שצריך לשחוט את הורידין אלא בעוף הואיל וצולהו כולו כאחד, לפיכך צריך להוציא כל דמו, ואין צריך לשחוט וורידין, אלא שינקוב אותם בשעת שחיטה אפילו בקוץ. ודוקא בשעת שחיטה, ומשום שהדם רותח ויוצא, אבל שלא בשעת שחיטה הוא צונן ואינו יוצא. ואם שהה בוורידין או דרס בהן כשר.

למסקנא שחיטה מן הצואר הלכה למשה מסיני הוא, וכן שהיה דרסה חלדה הגרמה ועיקור. ומאלו המקראות אנו למדים שלא יעשנה 'גיסטרא' (י"מ) שלא יחתוך גם המפרקת, וי"מ שלא יתיז את הראש בבת אחת ע"י דרסה): א. לרב כהנא שנאמר ושחט את בן הבקר, ממקום ששח חטהו, כלומר טהרהו, כמו 'וחטא את הבית', וכמו 'תחטאני באזוב ואטהר'. ב. לרב יימר שנאמר 'וזבחת', ממקום שזב חתהו, כלומר שברהו, כמו 'אל תירא ואל תחת'. ג. לר' ישמעאל שנאמר 'ושחט', אל תקרי ושחט אלא וסחט, ממקום שסח חטהו.

ולרבי חייא למדים ששחיטה היא מן הצוואר ממה שנאמר 'וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים', מה ת"ל 'את הראש ואת הפדר', הרי ראש ופדר בכלל כל הנתחים היו, אלא שבא לרבות שהראש בכלל הנתחים שישנן בהפשטה אע"פ שכבר הותז. ו'פדר' בא ללמד שחופה את הפדר על בית השחיטה ומעלהו, וזהו דרך כבוד של מעלה.

מנין לראש ופדר שקודמין לכל הנתחים - ת"ל 'את ראשו ואת פדרו וערך'.

דף כ"ז ע"ב

זאת תורת הבהמה והעוף - וכי באיזו תורה שוותה בהמה לעוף ועוף לבהמה, בהמה מטמאה במגע ובמשא ועוף לא, עוף מטמא בגדים אבית הבליעה ובהמה לא, אלא לומר לך מה בהמה בשחיטה אף עוף בשחיטה, אי מה להלן ברוב שנים אף כאן ברוב שנים, ת"ל זאת. ולר' אליעזר לומר לך מה עוף הכשרו מן הצואר במליקתו, אף בהמה הכשרה מן הצואר, אבל לא ממול עורף כמליקה, שנאמר 'ומלק את ראשו ממול ערפו ולא יבדיל', ראשו של זה ממול עורף ולא ראשו של אחר. ו'זאת' בא לומר שרק עוף בסימן אחד ולא בהמה.

בר קפרא דורש 'זאת תורת הבהמה והעוף', שהטיל הכתוב לעוף בין בהמה לדגים - לחייבו בשני סימנין אי אפשר, שכבר הוקש לדגים, לפוטרו בלא כלום אי אפשר שכבר הוקש לבהמה, הא כיצד הכשרו בסימן אחד.

דגים אינם בני שחיטה - שנאמר 'הצאן ובקר ישחט להם אם את כל דגי הים יאסף להם', נאמר אסיפה במקום שחיטה של אחרים, לומר שדי להם באסיפה. בהמה שנבראת מן היבשה - הכשרה בשני סימנים. דגים שנבראו מן המים - הכשירן בולא כלום. עוף שנברא מן הרקק - הכשרו בסימן אחד. תדע שהרי עופות יש להן קשקשת ברגליהם כדגים.

ומנין שעופות נבראו מן הרקק - שכתוב אחד אומר 'ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף, ומשמע שמן המים נבראו, ונאמר 'ויצר ה' אלקים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים', ומשמע שמן האדמה נבראו, אלא שנבראו מן הרקק. וי"א שמן המים נבראו ולמה הביאן אל האדם לקרות להן שם. י"א שאין שחיטה לעוף מן התורה - שנאמר 'ושפך', בשפיכה בעלמא. והכוונה על העוף ולא על חיה, משום שנזכר באחרונה.

השוחט ונתנבלה בידו הנוחר והמעקר פטור מלכסות. השוחט וצריך לדם חייב לכסות, כיצד הוא עושה,

שחט שני חצאי סימנין בעוף פסול, ואין צריך לומר בבהמה. ולרבי יהודה בעוף צריך לשחוט את הוושט ואת הוורידין.

השוחט מחצה על מחצה - לרב הוא כרוב וכשר מן התורה, שהקב"ה אמר למשה שלא ישייר רוב. ואם שחט חצי סימן בעוף ואחד וחצי בבהמה פסול רק מדרבנן, שמא לא ישחוט מחצה. ולרב כהנא מחצה על מחצה אינו כרוב, שהקב"ה אמר למשה שישחוט רוב. [ולמסקנת הגמרא להלן כט. הכל מודים שמחצה על מחצה אינו כרוב].

תנור שנטמא אין לו טהרה אלא נתיצה, ואם נשתייר רובו שלם לאו נתיצה הוא. חלקו לשנים והן שוין - שניהם טמאים, שאי אפשר לצמצם שיהו מכוונים, ובודאי באחד מהם יש רוב, ואין יודעים איזה הוא. אבל אילו היה אפשר לצמצם שניהם טהורים אפילו למ"ד מחצה על מחצה כרוב, כי לא ין שיהיו שני חלקים של 'רוב' בכלי אחד.

יום רביעי פרשת שמות י"ח טבת תשע"ט

דף כ"ט ע"א

שחט חצי גרגרת ושהה בה כדי שחיטה אחרת, וגמרה - שחיטתו כשרה. ולסובר מחצה על מחצה כרוב, דין זה אינו אלא בעוף, ומשום שממה נפשך אם מחצה כרוב כבר נשחטה, ואם אינו כרוב לא עשה כלום.

היה חצי קנה פגום והוסיף עליו כל שהוא וגמרו - שחיטתו כשרה. ומכאן הוכיחו שלדברי הכל מחצה על מחצה לענין שחיטה אינו כרוב, שאין לומר שלענין טריפה שאני שצריך רוב הנראה לעינים, כי ק"ו הוא מה טריפה שלפעמים נטרפת בכל שהוא אינה נטרפה בקנה עד שיפגום רוב הנראה לעינים, לענין שחיטה שבכל אופן צריך רוב, וודאי שצריך רוב הנראה לעינים.

ומחלוקת רב ורב כהנא אם מחצה על מחצה כרוב הוא לענין קרבן פסח - שאם היו ישראל בזמן פסח ראשון מחצה טהורים ומחצה טמאים, לרב מחצה על מחצה כרוב, וטהורים עושין לעצמן בטהרה, וטמאין עושין לעצמן בטומאה, ואין נדחין לפסח שני כיחידים, שנאמר 'איש איש' כי יהיה טמא לנפש, איש נדחה ולא ציבור, ומחצה כבר נקרא ציבור אע"פ שאינם רוב. ולרב כהנא מחצה על מחצה אינו כרוב והטמאים נדחין לפסח שני.

שני פעמים שנינו במשנה שצריך לשחוט רוב סימן - ברישא שרובו של אחד כמוהו לענין שחיטת חולין, ובסיפא שרוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה שחיטתו כשירה לענין קדשים.

ונחלקו אמוראים מנין לנו שרישא בחולין וסיפא בקדשים: א. י"א כי ברישא שנינו 'השוחט' ולא המולק, ומה ששנינו בסיפא 'שחיטתו כשירה' עולה על בהמה דסליק מינה. ב. ממה ששנינו ברישא אחד בעוף, ובעולת העוף מולק שני סימנין. אבל בסיפא 'רוב אחד בעוף' היינו רוב כל אחד ואחד. ג. ממה ששנינו ברישא שלרבי יהודה עד שישחוט את הוורידין, ולחכמים אינו צריך, ובקדשים הוא עצמו לדם הוא צריך. ד. ממה ששנינו בסיפא שהשוחט שני ראשין שחיטתו כשירה, אבל לכתחילה לא, והיינו

בקדשים ומשום שאין אחד שוחט שני זבחים. 'תזבח' שלא יהא שנים שוחטים זבח אחד, 'תזבחהו' שלא יהא אחד שוחט שני זבחים, שהכתיב הוא 'תזבחהו'. וכל זה בקדשים, אבל בחולין שוחט אדם לכתחילה שני ראשין כאחד.

הביאו לכהן גדול את התמיד (ביום הכיפורים), קרצו (שחט רוב שנים), ומירק אחר שחיטתו על ידו. ואם לא מירק כשר, כמו ששנינו במשנתנו (בסיפא דאיירי בקדשים) רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה. ואע"פ שכל עבודת יוה"כ אינן כשרות אלא בכהן גדול, היה צד לומר שאם לא מרקו פסול מדרבנן, קמ"ל שאין פסול, אלא שמצוה למרק.

דף כ"ט ע"ב

לר"ש בן לקיש משום לוי סבא אינה לשחיטה אלא בסוף, ולרבי יוחנן ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף.

שחט סימן אחד עובד כוכבים וסימן אחד ישראל - הכל מודים שהיא פסולה, שהרי נעשה בה מעשה טרפה ביד עובד כוכבים.

מלק בעולת העוף סימן אחד למטה וסימן אחד למעלה - לדברי הכל פסולה, שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף למטה.

שחט קדשים סימן אחד בחוץ וסימן אחד בפנים - לסובר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף, חייב, לסובר אינה לשחיטה אלא בסוף, פטור. ולרב יוסף לדברי הכל פסול, שהרי עשה בה מעשה חטאת העוף בחוץ, והמחלוקת כששחט מיעוט סימנין בחוץ וגמרו בפנים, לסובר ישנה לשחיטה מתחלה ועד סוף חייב, ולסובר אינה לשחיטה אלא בסוף פטור.

כל העסוקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים, ופוסלין אותה במלאכה אחרת. אירע בה פסול בשחיטתה, בין קודם פסולה בין לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים, גם לסובר שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, שמאחר שנתקלקלה בשחיטתה, נתגלה למפרע שאינה שחיטה כלל. בהזאתה, קודם פסולה מטמאה בגדים, לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים.

שחטו שני בני אדם (לחכמים ששנים שוחטים זבח אחד), או ששחטה אדם אחד בשני סודרים, כגון שהחליפו לו סודרו באמצע שחיטה - לסובר שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף שניהם טמאים, ולסובר אינה לשחיטה אלא לבסוף רק בגד השני טמא.

לרבי אלעזר ברבי שמעון אין שנים שוחטים בקדשים זבח אחד, אבל חכמים אומרים ב' שוחטים זבח אחד.

יום חמישי פרשת שמות י"ט טבת תשע"ט

דף ל' ע"א

השוחט את הפסח במועד על החמץ לשמו - פטור, שזבח פסול הוא, שאין ראוי שלא בזמנו לשמו. שלא לשמו חייב, ששלמים הוא. אבל אם שחטו סתמא פטור, כגון שהיו בעלים טמאי מתים ונדחו לפסח שני, שסתמא לשמו עומד וצריך עקירה לשם שלמים, אבל אם היו טהורים, גם אם שחטו סתמא חייב, שפסח בשאר ימות השנה שלמים הוא ואינו צריך עקירה לשם שלמים. וגם לסובר אינה לשחיטה אלא בסוף, ונפסל מתחילת שחיטה מפסח, עדיין ראוי

לדמי פסח, ואין צריך העמדה והערכה, כמו ששנינו שאם שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין מפרכסת, הרי היא כחיה לכל דבריה.

השוחט בשנים ושלושה מקומות - לרב יהודה בשם רב שחיטתו כשרה, ולשמואל וריש לקיש צריך שחיטה מפורעת, שנאמר 'חץ שחוט לשונם מרמה דבר'.

שנים אוחזין בסכין ושוחטין, אפילו אחד מלמעלה ואחד מלמטה, שחיטתו כשרה - ואין חוששין שיסמכו זה על זה ולא ישחט אחד מהם רוב. ולסובר שצריך שחיטה מפורעת אין דין זה אלא בסכין אחד ושני בני אדם, והחידוש הוא שאין חוששין שמא ידרוסו זה על זה.

דף ל' ע"ב

שחט את הוושט למטה ואת הקנה למעלה, או את הוושט למעלה ואת הקנה למטה - שחיטתו כשרה. ולסובר שצריך שחיטה מפורעת, היינו בשחיטה העשויה כקולמוס, כלומר באלכסון.

החליד את הסכין בין סימן לסימן ופסקו לתחתון כהלכתו, וחזר והוציא את הסכין וחתך את העליון כדרכו - פסולה. ואע"פ שכבר שנינו שאם החליד את הסכין תחת השני ופסקו, לרבי ישבב נבלה ולר"ע טרפה, קמ"ל שגם אם שוחט ממעלה למטה שעשה כדרך שחיטה, כיון שהחליד פסולה.

החליד תחת העור - ל"א שכשרה, ובי רב אמרי איני יודע. ולדבריהם נסתפקו בגמרא אם החליד תחת מטלית או תחת צמר מסובך, ולא נפשט.

החליד במיעוט סימנים לאחר ששחט רובו בהכשר - נסתפק רב פפא אם כשירה או פסולה, ולא נפשט.

השוחט שני ראשין כאחד - שחיטתו כשרה. שנים אוחזין בסכין ושוחטים אפילו אחד למעלה ואחד למטה - שחיטתו כשרה. התיז את הראש בבת אחת - פסולה. היה שוחט במשיכה, והתיז את הראש בבת אחת בהבאה ראשונה, אם יש בסכין מלא צואר וחוץ לצואר מלא צואר, כשרה. היה שוחט והתיז ב' ראשין בבת אחת, אם יש בסכין מלא צואר אחד חוץ לשני צווארין, כשרה. וכל זה כשהוליד ולא הביא או הביא ולא הוליד, אבל אם הוליד והביא, אפילו כל שהוא אפילו באיזמל, כשרה.

אין ושחט אלא ומשך - שנאמר 'זהב שחוט' ואומר 'חץ שחוט לשונם מרמה דבר'.

יום שישי פרשת שמות כ' טבת תשע"ט

דף ל"א ע"א

רבא בדיק לרבי יונה בר תחליפא חצים שלא יהא בהם פגימה, ושחט בהם עוף בשעה שפרח. ואין חשש חלדה, שהיו רואים שהנוצות סביב הצוואר חתוכות, והיה מזמין עפר של כל הבקעה, משום שהשוחט צריך שיתן עפר למטה ועפר למעלה, שנאמר 'וכסהו בעפר' ולא נאמר 'עפר'.

בזמן שהוא מוליד ומביא שוחט אפילו באיזמל, ובלבד שלא יהא לו קרנים, שמא יחלידו הסימנים או ינקבו אותן הקרנים. ואין גוזרים שלא לשחוט באיזמל שאין לו קרנים שמא יבוא לשחוט באיזמל שיש לו קרנים.

אין שוחטים במחט, לפי שהוא קורע. רב אחא בריה דרב אויא נסתפק אם שוחטין במרצע של רצענין שפיותיו חדודין וחותרין חוטי התפר. ולא נפשט.

נפלה סכין ושחטה - אף על פי ששחטה כדרכה פסולה, שנאמר 'וזבחת ואכלת', מה שאתה זובח אתה אוכל.

זרק סכין לנועצה בכותל והלכה ושחטה כדרכה - ר' נתן מכשיר וחכמים פוסלים. והלכה כרבי נתן. וכן חש"ו ששחטו ואחרים רואים אותן, לרבי נתן שחיטתן כשירה אע"פ שאין להם כוונה אלא לחתיכה.

נדה שנאנסה וטבלה - כגון שנפלה מן הגשר לרבי נתן, ולחכמים שירדה להקר - לרב יהודה בשם רב טהורה לביתה ואסורה לאכול בתרומה, שבעלה חולין ולחולין אין צריך כוונה אבל לתרומה צריך כוונה. ולר' יוחנן אף לביתה לא טהרה.

גל שנתלש ובו ארבעים סאה, ונפל על האדם ועל הכלים - טהורים. ואין להוכיח מכאן שאין צריך כוונה כמו בכלים, שאפשר להעמידה ביושב ומצפה אימתי יתלש הגל, וגם על הכלים צריך כוונה ע"י האדם. והחידוש הוא שאין גוזרים משום חרדלית של גשמים, או שאין גוזרים על ראשין אטו כיפין.

דף ל"א ע"ב

מטבילין בראשין ואין מטבילין בכיפין - שלא יזרוק כלים בכיפי הגל כלומר באמצעיתו שעשוי ככיפה, לפי שאין מטבילין באויר.

פירות שנפלו לתוך אמת המים, ופשט מי שידין טמאות ונטלן - ידיו טהורות, ופירות אינן בכי יותן. ואם בשביל שיודחו, ידיו טהורות ופירות בכי יותן. ומכאן למדנו שלחולין אין צריך כוונה.

טבל ולא הוחזק - כלומר שלא נתכוין לטבילה, כאילו לא טבל לענין מעשר, אבל טבל לחולין. ואם טבל לחולין, אף על פי שהוחזק לחולין, כלומר שהתכוין לשם טבילה, אסור למעשר כיון שלא נתכוין למעשר.

לרבי יוחנן צריך כוונה בטבילה גם לחולין, שסובר כרבי יונתן בן יוסף הדורש מוכובס 'שנית' שהוא מיותר להקיש תכבוסת שניה שהיא לשם טבילת טהרה, לתכבוסת ראשונה שהיא לשם הסגר, מה תכבוסת ראשונה לדעת אדם שנאמר 'וצוה הכהן וכבסו', אף תכבוסת שניה לדעת אדם, אבל אין צריך דעת כהן, שנאמר 'וטהר' מ"מ.

לענין שחיטה סובר רבי יוחנן כסתם משנה שהיא כרבי נתן שאין צריך כוונה - כי ממה שגילתה תורה שמתעסק בקדשים פסול, מכלל שבחולין אין צריך כוונה.

לרבי נתן אין צריך כוונה בשחיטת חולין אפילו לחתיכה, ולחכמים צריך כוונה לחתיכה. ובדבר זה ניצח רבי נתן לחכמים, שהרי לא נאמר 'וחתכת' אלא וזבחת, ואם צריך כוונה גם לזביחה יהא צריך, ואם אין צריך אין צריך אפילו לחתיכה.

נדה שאנסה חברתה וטבלה לדברי הכל טהורה - שיש כאן כוונת חברתה, ואוכלת בתרומה, כמו ששנינו שהחרשת והשוטה והסומא ושנטרפה דעתה אם יש להן פקחות מתקנות אותן אוכלות בתרומה.